

ВПЛИВ ВІТАМІННО-МІНЕРАЛЬНОГО ПРЕМІКСУ БАЛАНС НА ВІДТВОРНУ ЗДАТНІСТЬ КОРІВ ГОЛШТИНСЬКОЇ ПОРОДИ

Ю.В. ЖУК, М.М. МИХАЙЛЮК, кандидати ветеринарних наук
В.Й. ЛЮБЕЦЬКИЙ, доктор ветеринарних наук, професор

Встановлено, що згодовування вітамінно-мінерального преміксу баланс коровам голштинської породи в сухостійний та післяродовий період сприяє швидшому прояву перших ознак стадії збудження статевого циклу, підвищенню запліднюваності від першого осіменіння, зниженню індексу осіменіння та тривалості днів неплідності

Ключові слова: *вітамінно-мінеральний премікс, відтворна здатність, заплідненість, індекс осіменіння, неплідність*

Зростання виробництва молочної продукції в Україні можна досягти не тільки нарощуванням поголів'я корів, створенням високопродуктивних стад корів з надоями від 6 до 8–10 тис. кг молока за лактацію, а й, запровадженням новітніх технологій їх утримання, догляду та експлуатації.

Як відомо, на фоні повноцінної годівлі і передбачених зоогігієнічними вимогами умов утримання худоби використання біологічно активних речовин дозволяє значно підвищити молочну продуктивність і відтворну здатність самиць [4].

Як свідчать результати досліджень вітчизняних вчених, згодовування тваринам у сухостійний та післяродовий період макро- і мікроелементів, вітамінів сприяє підвищенню заплідненості корів від першого осіменіння, зниженню тривалості сервіс-періоду, індексу осіменіння і зменшенню кількості днів неплідності [1-3, 5-7] .

Отже, нестача або відсутність в організмі тварин біологічно активних речовин (вітамінів, макро- і мікроелементів) негативно впливає на їх відтворну функцію.

Метою досліджень було вивчити вплив вітамінно-мінерального преміксу баланс СП ТОВ “Вітамекс Лтд” на відтворну здатність корів голштинської породи.

Матеріал і методи. Дослідження проводили у ДСП “Чайка” філія “Дударків” у зимово-весняний період на коровах чорно-рябої голштинської породи європейської селекції другої і третьої лактації із продуктивністю 6,5–7 тис. кг молока. Тварин утримували в типовому чотирирядному корівнику на прив’язі.

Для досліду сформували за принципом аналогів (жива маса, вік, кількість отелень) чотири групи корів (контрольна і три дослідні), по 10 тварин у кожній

Контрольна група тварин у сухостійний та післяродовий періоди одержувала основний раціон, запроваджений у господарстві.

Тваринам дослідних груп щоденно, починаючи за 60 діб до очікуваного отелення і впродовж 30 діб після нього, до основного раціону додавали в дозі 100, 200 та 300 г вітамінно-мінерального преміксу баланс СП ТОВ “Вітамекс Лтд” такого складу:

Кальцій, г/кг	153,00	Вітамін В ₆ , мг/кг	15,00
Фосфор, г/кг	96,00	Вітамін В ₁₂ , мкг/кг	60,00
Натрій, г/кг	40,00	Вітамін В ₅ , мг/кг	110,00
Магній, г/кг	25,00	Вітамін В ₉ , мг/кг	5,00
Вітамін А, МО/г	1000,00	Купрум, мг/кг	700,00
Вітамін D ₃ , МО/г	130,00	Цинк, мг/кг	9000,00
Вітамін Е, мг/кг	1000,00	Марганець, мг/кг	3000,00
Вітамін К, мг/кг	3,00	Йод, мг/кг	100,00
Вітамін В ₁ , мг/кг	25,00	Кобальт, мг/кг	24,00
Вітамін В ₂ , мг/кг	20,00	Селен, мг/кг	30,00
Вітамін В ₃ , мг/кг	80,00		

Результати дослідження. Завершенням інволюційних процесів в статевих органах прийнято вважати відновлення статевої циклічності.

У наших дослідженнях прояв перших ознак статевого збудження у піддослідних корів був неоднаковим (табл.). Зокрема, в корів контрольної групи стадія збудження першого статевого циклу наставала в середньому через 63 доби після отелення, у корів першої дослідної групи – через 50 днів, тобто на 13 днів раніше ($p < 0,05$), другої – через 38 днів після отелення, а третьої – через 34 доби, що на 25 і 29 днів ($p < 0,001$) раніше, ніж у корів контрольної групи.

Заплідненість від першого осіменіння в корів першої дослідної і контрольної групи була однаковою і становила 20 %, а в другій і третій – на 20–30 % більшою, ніж у контрольній групі.

Заплідненість корів, яким згодовували в сухостійний і післяродовий період вітамінно-мінеральний премікс, становила 80–90 %, тоді як у контрольній групі – лише 60 %.

Отже, введення до складу раціону преміксу дало можливість скоротити на 20–30 % кількість неплідних корів.

Таким чином, згодовування вітамінно-мінерального преміксу баланс у післяродовий період у дозі 300 г за добу виявилось найефективнішим і зумовило скорочення тривалості неплідності в корів на 34,6 доби і зменшення індексу осіменіння на 0,6.

Висновки

Прояв стадії збудження першого статевого циклу в корів, яким згодовували в післяродовий період 300 г вітамінно-мінерального преміксу баланс, відбувався на 29 днів ($p < 0,001$) раніше, ніж у корів, які його не одержували. Заплідненість від першого осіменіння корів була на 30 % вищою, ніж у контрольній групі; відповідно тривалість неплідності – на 34,6 днів на тварину меншою, а індекс осіменіння становив 1,6, порівняно з 2,2 у контрольній групі.

1. Показники відтворної функції у піддослідних корів залежно від доз згодовування їм вітамінно-мінерального преміксу, $M \pm m$, $n=10$

Група	Інтервал від родів до появи перших ознак статевого збудження, діб	Запліднилося після осіменіння						Залишилось неплідними		Запліднилось всього корів, %	Кількість діб неплідності однієї корови	Індекс-осіменіння
		першого		другого		третього		п	%			
		п	%	п	%	п	%					
Контрольна	63,4±3,71	2	20	1	10	3	30	4	40	6/60	64,2±10,63	2,2
Перша дослідна	50,4±4,01*	2	20	3	30	3	30	2	20	8/80	49,2±11,18	2,1
Друга дослідна	38,2±1,30***	4	40	3	30	2	10	1	10	9/90	42±10,02	1,8
Третя дослідна	34,0±1,75***	5	50	3	30	1	10	1	10	9/90	30,8±10,37*	1,6

* $p < 0,05$; *** $p < 0,001$ порівняно з контрольною групою

Список літератури

1. Буферні добавки у раціонах високопродуктивних корів / В.А. Наук, Г.І. Пузина, Е.Є. Бріль, М. І. Гавриленко // Тваринництво України. – 2005. – №2. – С. 24–25.
2. Ковалів Л. М. Вплив комплексної мінерально-вітамінної добавки до раціону телят на вміст нуклеїнових кислот і білків в ядрах клітин печінки, слизової сичуга і кишечнику / Л. М. Ковалів // Біологія тварин. – 2001. – Т. 3, № 1. – С. 117–121.
3. Кузнецов С. Эффективность использования премиксов в кормлении дойных коров / С. Кузнецов, В. Калашник // Кормление с.-х. животных и кормопроизводство. – 2006. – № 9. – С. 32–35.
4. Новые биорегуляторы в биотехнике размножения крупного рогатого скота / А.Л. Аминова, И.Г. Зямилев, И.Х. Симтников, А.Б. Шарипов // Ветеринария. – 2006. – № 1. – С. 39–42.
5. Показатели продуктивности и воспроизводительной способности коров при разном уровне минеральных элементов в их рационе / В.Е. Улитко, Н.А. Любин, Л.А. Пыхтина [и др.] // Ветеринария сельскохозяйственных животных. – 2006. – №3. – С. 72–74.
6. Старикова Н. Влияние премикса на удои и состояние коров / Н. Старикова, Ю. Котляров // Молочное и мясное скотоводство. – 1999. – № 6. – С.14–16.
7. Юшковский Е. А. Профилактика и лечение послеродовой патологии коров / Е. А. Юшковский // Ветеринарный консультант. – № 1. – 2005. – С. 16–17.

**ВПЛИВАННЯ ВІТАМІННО-МІНЕРАЛЬНОГО ПРЕМІКСА БАЛАНС
НА ВОСПРОИЗВОДИТЕЛЬНУЮ СПОСОБНОСТЬ КОРОВ
ГОЛШТИНСЬКОЇ ПОРОДИ
Ю.В. ЖУК, М.М. МИХАЙЛЮК, В.И. ЛЮБЕЦКИЙ**

Установлено, что скармливание витаминно-минерального премикса Баланс коровам голштинской породы в сухостойный и послеродовой периоды способствует более быстрому проявлению первых признаков полового возбуждения, повышению оплодотворяемости от первого осеменения, снижению индекса осеменения и сокращению длительности бесплодия

Ключевые слова: *витаминно-минеральный премикс, воспроизводительная способность, оплодотворяемость, индекс осеменения, бесплодие*

**INFLUENCE OF VITAMIN-MINERAL ADDITION IS “BALANCE”
ON THE REPRODUCED ABILITY OF COWS OF GOLSHTYNSKOY OF
BREED**

ZHUK J.V., MYKHAILUK M.M., LIUBETSKYI V.I.

It is set that feeding of vitamin-mineral преміксу “Balance” in a period of dead trees and postnatal instrumental in the cows of golshtynskoy of breed to more rapid display of the first signs of the stage of excitation of sexual cycle, increase of impregnated from the first insemination, to diminishing of index of insemination and reduction of duration of days of sterility

Key words: *vitamin-mineral addition, reproduced ability, impregnated, index of insemination, sterility*